

DIRECTOAREA

*Iurie COLESNIC,
scriitor și istoric literar,
Maestru al Literaturii*

Am cunoscut-o pe Lidia Kulikovski în 1990. Era noua directoare a Bibliotecii Municipale, bibliotecă la care nu fusesem din anul doi de studii de la Politehnică. Simțeam în sala mare de lectură un disconfort inexplicabil. Nu ajungea ceva, dar ce anume lipsea îmi este greu să explic. Peste ani această sală a devenit cea mai dragă pentru lansările de carte. E unul dintre misterele care i-a reușit directoarei L. Kulikovski.

Hotărâtă să schimbe multe din cele moștenite, ea avea un comportament revoluționar, care cadra perfect cu epoca nașterii statului suveran și independent Republica Moldova.

Am început colaborarea cu editarea seriei de bibliografii din trecutul Basarabiei: Alexandru David, Petre Draganov, Nicolae Moghileanski, Gh. Bezviconi ș.a. Era o mare foame de literatură istorică și aceste surse orientau foarte bine cititorul prin labirintul lucrărilor originale și necesare pentru studiu.

Și tot ea a fost omul care n-a prețuit să-mi dea cărți rare pe care le considera necesare la scrierea cărților mele. Dar ceea ce este mai important pentru mine, Lidia Kulikovski m-a făcut bibliotecar.

Așa s-a întâmplat că la 16 decembrie 1994, Gheorghe Mazilu, criticul literar ajuns consilier prezidențial și apoi director al Departamentului Edituri, Poligrafie

și Comerțul cu Cărți, vecinul cu care locuiam ușă în ușă, m-a concediat din postul de director al Editurii Enciclopedice „Gh. Asachi” și a închis proiectul magistral, *Enciclopedia Moldovei* în patru volume, pentru care erau rezervați și banii necesari, obținuți cu o subtilă diplomatie de fostul director al Departamentului Edituri, Aurel Scobioală. Aceste finanțe au fost utilizate ulterior de noul director al tărâmului de edituri la tipărirea unor nimicuri literare de care nimeni nu-și mai amintește.

Oamenii care se dădeau noi, veneau din lumea veche și aveau frică de schimbări prea rapide în abordări și aprecieri, schimbări ce nu puteau fi controlate și dirijate.

Hotărâtă să schimbe multe din cele moștenite, ea avea un comportament revoluționar, care cadra perfect cu epoca nașterii statului suveran și independent Republica Moldova.

Bolșevismul nu mai era în lozincile zilei, dar domnea încă în sânge.

Dirigitorii noi mimau schimbarea și au reușit să stopeze pentru o perioadă bună mersul înainte...

Rămas fără lucru, fără salariu, eram într-o situație delicată. Dar spre marea mea mirare mă telefonează din România fostul director al Departamentului Edituri Vasile Bahnaru, care după formula lui concisă de exprimare mi-a spus: „*Pe strada C. Stere este o casă unde ai o odaie și un birou. Apucă-te de lucru și fă o editură*”.

A fost un prim semnal că lumea e diferită și nu e fără oameni buni.

Al doilea semnal a venit din partea doamnei Lidia Kulikovski care mi-a zis că sunt angajat bibliotecar și am la dispoziție o odaie

în care pot să desfășor activitatea editorială. Așa a început să producă cărți

Apropo, tradiția lansărilor de carte a fost tot o invenție a noastră, căci Lidia Kulikovski a susținut inițiativa de a promova cartea, în momentul când se conturau deja problemele difuzării și comerțului de carte.

Și era un moderator excelent, fiind unul dintre puținii oameni care, la acea vreme, vorbeau despre o carte doar după ce au citit-o.

Editura „Museum” și tot aici, în preajma cabinetului directorului Bibliotecii Municipale, am editat colecția „Scrieri despre Chișinău” și am început lucrul la *Enciclopedia „Chișinău”*.

Am plecat de la bibliotecă în urma unei inundații provocate de înghețarea unei țevi de la etajul trei, în una din încăperile pe care le ocupase ziarul „Makler” și care, părăsind spațiul, a lăsat geamurile deschise...

A doua mea angajare ca bibliotecar a avut loc în 2010, după ce-am fost într-un an și jumătate deputat în două legislaturi, fără să intru în clădirea parlamentului care era ruinată. M-a angajat doamna L. Kulikovski în funcția de șef al Secției cercetare și a fost o perioadă de bun augur, căci am reușit să tipăresc numai în doi ani *Chișinăul din amintire, Timp și Istorie. Autori de la „Viața Basarabiei”*, să organizez o conferință științifică internațională cu participanți veniți din Macedonia, Franța, România și, desigur, din Republica Moldova.

Din 2012, am lucrat în cadrul Consiliului Audiovizualului și numai după aceasta am fost angajat bibliotecar la Biblioteca Națională a Republicii Moldova.

În aceste treceri ale mele, legătura cu Biblioteca Municipală a rămas la același nivel. Discuții amicale, proiecte comune, lansări

de carte și siguranța faptului că între pereții acestei instituții este un om care veghează și dirijează bunul mers al lucrurilor.

Apropo, tradiția lansărilor de carte a fost tot o invenție a noastră, căci Lidia Kulikovski a susținut inițiativa de a promova cartea, în momentul când se conturau deja problemele difuzării și comerțului de carte.

Și era un moderator excelent, fiind unul dintre puținii oameni care, la acea vreme, vorbeau despre o carte doar după ce au citit-o.

Director înăscut (nu-mi place cuvântul „manager”, nu are amploarea și energia cuvântului director – cel care direcționează, deschide și arată drumul pe care trebuie de mers etc.). Om al cărții. Vocația ei a fost și este munca în bibliotecă, printre oameni, cu oamenii și pentru oameni.

Omul inovației, a fost în primele rânduri ale programului „Novateca”. A încurajat editarea de carte în cadrul bibliotecilor. A pus bazele revistei de specialitate „BiblioPolis” și a susținut cu ardoare colaborările cu instituțiile de profil din România.

Dacă astăzi avem biblioteci românești în Chișinău, le datorăm lui Traian Brad, regretatul clujean, lui Florin Rotaru de la București, Lidiei Kulikovski și lui Iulian Filip. Când păreșea postul, eu nu eram de acord cu argumentele aduse. Consideram că e un pas prematur. Dar ea, ca de obicei, vedea mai departe. Schimbul tehnologiilor, metodelor și abordărilor duce inevitabil la schimbul de

Om al cărții. Vocația ei a fost și este munca în bibliotecă, printre oameni, cu oamenii și pentru oameni.

generații. Și ea și-a pregătit la timp schimbul în persoana directoarei Mariana Harjevschi.

Este nu numai dovadă a unei premoniții, ci este și un act de mare curaj, să cedezi postul într-un domeniu care se presupune a fi conservativ prin definiție, când ai reușit să creezi un colectiv prietenos, competent și armonios.

Dar prin această schimbare Lidia Kulikovski, autoarea mai multor monografii de valoare, și-a asigurat continuitatea. Autoritatea ei a rămas neștirbită, cuvântul ei contează, fapta ei rămâne exemplu.

E tot ce-și poate dori o Directoare!